

Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University

Vol. 11 No.2 (July–December) 2019

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ ของสมาชิกหมู่บ้านวัดถ้ำ

กรณีบ้านเนินขาม อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท

เสาวรภย์ กุสุมา ณ อยุธยา

คณะเศรษฐศาสตร์และการลงทุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

Email: Saowarop.k@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ ศึกษาสหสัมพันธ์ และ ประมาณค่าสมการพยากรณ์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีขนาดตัวอย่าง 125 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติเชิงอนุมาน คือ t-test และ สหสัมพันธ์ และการถดถอยแบบพหุในการวิเคราะห์ พบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงสูงในทิศทางเดียวกันกับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ และการประมาณค่าสมการพยากรณ์มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพยากรณ์ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจได้ดีพอควร $R_a^2 = 0.5791$ ข้อเสนอแนะ คือขยายการศึกษาเชิงประจักษ์กับกลุ่มตัวอย่างอื่น วิธีการอื่น ๆ และ มีขนาดที่ใหญ่ขึ้นเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการ การปฏิบัติ ในระดับครัวเรือน และ การวางนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

คำสำคัญ : ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ, สหสัมพันธ์, การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุ, ชัยนาท

Sufficiency Economy with Economic Livelihood of Navati Village Members: A Case of Ban Nuan Kham, Nuan Kham District, Chainat Province.

Saowarop Kusuma

School of Economics and Investment, Bangkok University

Email: Saowarop.k@bu.ac.th

Abstract

This research had objectives as to correlations testing and estimating of the prediction equation between sufficiency economy variables and economics livelihood variables. A questionnaire was conducted for 125 samples by the systematic sampling technique; then, the Correlation and Multiple Regression Analysis was used to meet research objectives. The result found that, sufficiency economy variables had a positive linear correlation with economic livelihood. All prediction factors had a linear relationship and predicted the economic livelihood well ($R_a^2 = 0.5791$). Others sample groups, sample sizes and different methodology use was suggested to benefit academics, households and policy makers.

Keywords: sufficiency economy, economic livelihood, correlation, multiple regression analysis, Chainat Province.

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน อีกทั้งกระบวนการของความเปลี่ยนแปลงมีความสลับซับซ้อนจนยากที่จะอธิบายในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ได้ในเชิงประจักษ์ เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดต่างเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ระบบสำหรับผลของการพัฒนาในด้านบวกนั้น ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ระบบสื่อสารที่ทันสมัย หรือการขยายปริมาณและกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น แต่ผลด้านบวกเหล่านี้ส่วนใหญ่กระจายไปถึงคนในสังคมน้อยโดยเฉพาะสังคมชนบท

หมู่บ้านนวัตวิถี เป็นหมู่บ้านชนบทที่มีแนวทางการสร้างความสามารถในการควบคุมและจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้รับการสนองตอบต่อความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาได้ด้วยตนเองซึ่งถือว่าเป็นศักยภาพพื้นฐานที่คนไทยและสังคมไทยเคยมีอยู่แต่เดิม หมู่บ้านเนินขาม อำเภอนีนขาม จังหวัดชัยนาท เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ได้มีการประกาศตนเป็นหมู่บ้านนวัตวิถี โดยยึดถือสิ่งสำคัญคือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนสมาชิกในหมู่บ้านสามารถพึ่งตนเองได้ และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนดชีวิตของตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ โดยเฉพาะผลลัพธ์ที่สามารถวัดค่าได้ เป็นรูปธรรมและเป็นส่วนสำคัญต่อการดำรงชีพ คือ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ ซึ่งก็คือความมีอยู่มีกิน มีเศรษฐกิจทรัพย์พื้นฐานที่จำเป็นเพียงพอ ดังมีรายละเอียดของการศึกษาดังต่อไปนี้

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนว

ทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2556, ออนไลน์)

จากแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในข้างต้น ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งได้นำมาประมวลและรายงานไว้ในรายงานนี้พอสังเขป ดังต่อไปนี้ อัจฉรา ราชแก้ว (2550, น. 103-108) ได้ศึกษาเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ทั้งนี้การศึกษาดังกล่าวไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ หทัยรัตน์ อยู่รอด (2550, น. 56-74) ซึ่งศึกษาเรื่อง ทักษะของพนักงานต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา: บริษัท โจนส์ แลง ลาซาลส์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณ พบว่า ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีผลต่อทักษะต่อการนำแนวคิด

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ในเวลาต่อมา สันสกฤต มณีโมไนย (2551, น. 109-114) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต: ศึกษากรณีนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยใช้วิธีเชิงปริมาณ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ในเวลาต่อมา กรณีการภิรมย์รัตน์ (2553, น. 89-120) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง ในปีต่อมา รัฐพงศ์ บุญญานวัตร (2554, น. 101-118) ได้ทำการศึกษานำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่าระดับการปฏิบัติของประชาชนทั้งโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านการมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ ด้านเงื่อนไขความรู้ และ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตามลำดับและปัจจัยที่มีผลต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผล ได้แก่ เพศ และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในปีต่อมาของ บุษยา มั่นฤกษ์ (2556, น. 96-98) ได้ศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม โดยมีรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารที่มีระดับการศึกษา สถานภาพ อายุ

ประสบการณ์ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์ซึ่งบวกกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้พบว่า ประโยชน์ที่ได้คือ สามารถประหยัดงบประมาณขององค์กร เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า แต่ยังพบอุปสรรคสำคัญคือ การยึดติดกับวัฒนธรรมแนวคิดวัตถุนิยม บริโภคนิยม และวัฒนธรรมเดิมขององค์กร ในปีเดียวกันนี้ กานดา ต๊ะขันหมาก (2556, น. 44-74) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ด้วยวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยามีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในปีต่อมา นิสรา ใจชื่อ (2557, น. 86) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านศาลาคัดดีและหมู่บ้านบ้านโคกประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ โดยภาพรวมของทั้ง 8 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญ ต่อมา สุเทพ ศรีบุญเพ็ง และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558, น. 1377-1391) ได้ศึกษา การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจของร้านชัยเจริญเมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลดอนกายาน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า ร้านชัยเจริญได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณมาประยุกต์ใช้ในการลงทุนและการสรรหาบุคลากรให้เหมาะสมกับฐานะของกิจการ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับธุรกิจโดยเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุด และด้านความมีเหตุผลมาใช้ในการสร้างผลการดำเนินงานที่มีเสถียรภาพทางกำไร เพียงพอต่อ

ค่าใช้จ่าย และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้ได้มีการนำหลักคุณธรรมมาใช้กับพนักงานโดยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งเสริมการแสวงหาความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้สังคมยอมรับและรู้จักอย่างกว้างขวางส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน จากการค้นคว้าแนวคิดและวรรณกรรมข้างต้น สามารถนำมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ ครอบคลุมแนวคิด และ สมมติฐานการศึกษาได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษา คือ ศึกษาความสัมพันธ์ และ ประมาณค่าสมการพยากรณ์ ของความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานการศึกษาดังต่อไปนี้

H_0 = ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และ เงื่อนไขคุณธรรม ไม่มีผลต่อตัวแปรความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ

H_1 = ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และ เงื่อนไขคุณธรรม มีผลต่อตัวแปรความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจอย่างน้อย 1 ตัวแปร

วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบการศึกษาเป็นการศึกษาแบบเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. หน่วยในการศึกษาและประชากรในการศึกษา โดยหน่วยการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือสมาชิกหมู่บ้านนวัตกรรม อําเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท ซึ่งเป็นสมาชิกหมู่บ้านที่ดำรงตนโดยยึดถือปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต อันถือเป็นประชากรเป้าหมายในการศึกษา โดยขนาดประชากรจำนวนทั้งสิ้น 180 ครัวเรือน

2. ตัวอย่าง และขนาดตัวอย่างในการศึกษา เนื่องจากทราบขนาดประชากรที่แน่นอนและทราบกรอบรายชื่อของ

ประชากร ผู้ศึกษาจึงกำหนดวิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างในการศึกษาโดยใช้ตารางขนาดตัวอย่างตามแนวคิดของ ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) โดยตารางนี้ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร เช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% กล่าวคือ จะได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 123 ครัวเรือนอันเป็นตัวอย่างในการศึกษา

การสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ ซึ่งผู้ศึกษากำหนดหมายเลขให้กับประชากรทั้งหมด และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป(กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546) สุ่มรายชื่อตัวอย่างครัวเรือน จนได้จำนวนตัวอย่างครัวเรือนครบรวมทั้งสิ้น 123 ตัวอย่างครัวเรือน โดยผู้ศึกษาได้เพิ่มจำนวนตัวอย่างขึ้นเป็น 125 ตัวอย่างครัวเรือนเพื่อป้องกันการสูญเสียข้อมูล ทั้งนี้เมื่อได้รายชื่อครัวเรือนแล้ว ผู้วิจัยจะใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจงไปยังหัวหน้าครัวเรือน หรือ ผู้มีรายได้หลักของครัวเรือนเป็นผู้ที่จะได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และความเป็นปรนัย โดยผลการวิเคราะห์ความความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าสอดคล้อง (IOC) พบว่าแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 2 แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนที่ 3 ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ โดย โดยผู้ศึกษาได้คัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์อยู่ในช่วงระหว่าง 0.5 – 1.00 มาเป็นข้อคำถามซึ่งมีจำนวน 30 ข้อ พร้อมขอคำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง รวมทั้งตรวจสอบด้านภาษาที่ใช้ การวางรูปแบบ ข้อความต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากนั้นผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ ด้วยการนำแบบสอบถามดังกล่าวไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับและรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach (นราศรี ไววนิชกุล และ ชูศักดิ์ อุดมศรี, 2548, น. 47) ปรากฏว่า แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.872 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่เชื่อถือได้ และในข้อคำถามแต่ละข้อมีคะแนนค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาไม่ต่ำกว่า 0.80 ดังนั้นผู้ศึกษาจึงไม่ได้ตัดข้อคำถามใดออกไป จากนั้นจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครบตามจำนวนแล้ว ผู้ศึกษาจะได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การบรรณาธิกรข้อมูล การลงรหัสข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติในการวิเคราะห์ ประกอบไปด้วยค่าสัดส่วน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าไคกำลังสอง และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงแบบพหุ โดยมีรูปแบบการถดถอยเชิงเส้นตรงแบบพหุดังนี้

$$\hat{y} = \alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k$$

เมื่อ \hat{y} = เป็นค่าตัวแปรตาม คือ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ

x_1, x_2, \dots, x_k = ค่าของตัวแปรอิสระ ตัวที่ 1 ถึงตัวที่ k ในการวิจัยนี้ ค่าตัวแปรอิสระมี 5 ตัว คือ ความมีเหตุผล ความพอประมาณ มีภูมิคุ้มกันที่ดี ความรู้ และ คุณธรรม

α = จุดที่เส้นการถดถอยตัดแกน Y หรือ ค่าคงที่ในการประมาณค่า

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ ค่าที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม Y เมื่อตัวแปรอิสระ x เปลี่ยนไป 1 หน่วย โดยที่มีตัวแปรอิสระตัวอื่น ๆ คงที่ โดยเรียกว่า เป็นค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยบางส่วน

การอภิปรายผล

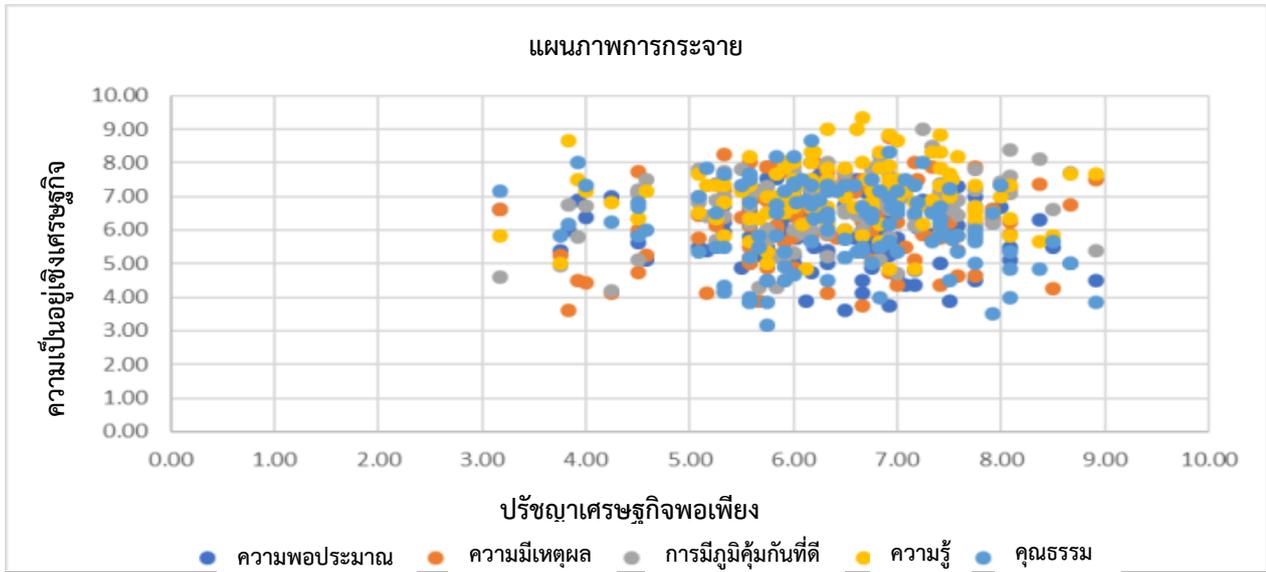
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 55) มีอายุเฉลี่ย 49 ปี สูงสุด 67 ปี และต่ำสุด 28 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 13,358.40 บาท สูงสุด 90,000 บาท และ

ต่ำสุด 4,000 บาทระดับการศึกษาสามลำดับแรก พบว่ากว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 56) รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 22.4) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 12.0) ทั้งนี้มีตัวอย่างไม่ได้รับการศึกษาอยู่บ้าง (ร้อยละ 0.80) อาชีพหลักของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้แก่การประกอบอาชีพในภาคการเกษตร (ร้อยละ 65.0) รองลงมาคือทั้งในและนอกภาคการเกษตร (ร้อยละ 28.57) และนอกภาคการเกษตร (ร้อยละ 5.56) โดยมีอาชีพหลักที่ทำการเพาะปลูกสามลำดับแรกได้แก่ข้าวและพืชไร่ (ร้อยละ 58.40) รองลงมาได้แก่ ข้าวและพืชสวน (ร้อยละ 16.80) ซึ่งมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับการเพาะปลูกพืชไร่และพืชสวน (ร้อยละ 14.40) อาชีพเสริมนอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักสามลำดับแรกได้แก่ การรับจ้างในท้องถิ่น (ร้อยละ 52.00) การเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 29.60) และการประกอบกิจกรรมเสริมอื่น ๆ (ร้อยละ 16.80) ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดได้เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม (ร้อยละ 94.40) โดยกลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่งมีบทบาทเป็นหัวหน้าครอบครัว (ร้อยละ 61.60) กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ร้อยละ 97.60) และยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าจะยังคงประกอบอาชีพเช่นเดิมอยู่ (ร้อยละ 36.00) รองลงมาคือ คิดจะทำเพิ่มเติมแต่ยังไม่ทราบว่าทำอะไร (ร้อยละ 20.80) และ ต้องการหาอาชีพเสริมอื่นในท้องถิ่น ค่าขายและทำการเกษตร หรือ พืชสวนอื่น ๆ เพิ่มเติมในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 14.40)

ผลการศึกษาวัดอุปสรรค 1: สหสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบเบื้องต้นด้วยแผนภาพการกระจาย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป พบว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกันในทิศทางเดียวกัน ดังแสดงในรูปที่ 1 เพื่อความชัดเจนขึ้นจึงได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า พบว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงต่อกันในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสหสัมพันธ์ 0.84, 0.79, 0.85, 0.78, 0.76 ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 1 และ ตารางที่ 1

รูปที่ 1 แผนภาพการกระจายของประจําตราเศรษฐกิจพอเพียง และ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ

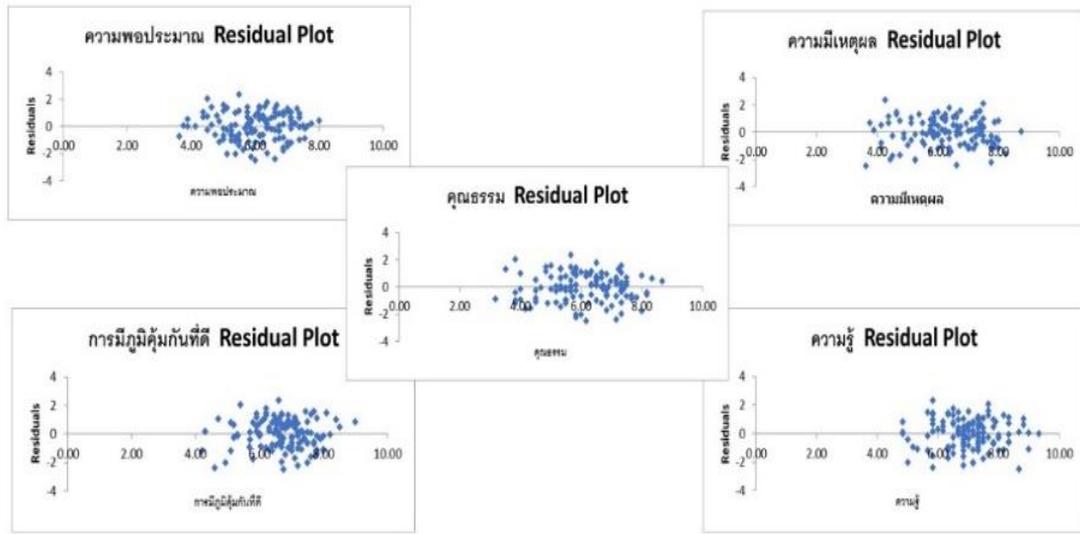
สหสัมพันธ์	ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ	ความพอประมาณ	ความมีเหตุผล	การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	ความรู้	คุณธรรม
ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ	1					
ความพอประมาณ	0.843265655	1				
ความมีเหตุผล	0.797272526	0.638032948	1			
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	0.856696637	0.627746693	0.691759155	1		
ความรู้	0.783032378	0.603664934	0.674500717	0.600721823	1	
คุณธรรม	0.768602905	0.603593418	0.669253472	0.606663611	0.60750879	1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของประจําตราเศรษฐกิจพอเพียง และ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ 2: การประมาณค่าสมการพยากรณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างประจําตราของเศรษฐกิจพอเพียงกับความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงแบบพหุมีข้อตกลงเบื้องต้น 3 ประการ กล่าวคือ (1) ความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0 และความแปรปรวนมีค่าคงที่ (2) ความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงที่เป็นอิสระกัน และ (3) ตัวแปรอิสระทั้ง k ตัวต้องเป็นอิสระกัน

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น โดยพิจารณาจาก Normal Probability Plot ความคลาดเคลื่อนของประจําตราเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่าความคลาดเคลื่อน มีค่าเข้าใกล้ศูนย์ และส่วนใหญ่อยู่ในช่วง -4 ถึง 4 ความคลาดเคลื่อนมีค่าคงที่มีค่าเฉลี่ยเข้าใกล้ศูนย์ และเป็นอิสระต่อกัน สรุปได้ว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 แผนภาพค่าความคลาดเคลื่อนของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นตรงพบ ว่า ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่าของขนาดตัวอย่าง 125 ตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 1.034 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุของความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก (Multiple R=0.8147) สัมประสิทธิ์การตัดสินใจของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถ

อธิบายการเปลี่ยนแปลงตัวแปรความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจได้ร้อยละ 66.58 ($R^2 = 0.6658$) สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้วของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงตัวแปรความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจได้ร้อยละ 57.91 (Adjusted $R^2 = 0.5791$) ในการศึกษานี้จะใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้วมาเป็นค่าอธิบาย ดังแสดงในตารางที่ 2

SUMMARY OUTPUT

Regression Statistics	
Multiple R	0.814761922
R Square	0.665856022
Adjusted R Square	0.579127283
Standard Error	1.034586191
Observations	125

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงพหุ

การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลต่อตัวแปรความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ

อย่างน้อย 1 ตัวแปร (Significance F 0.006282 < 0.05) ดังแสดงในตารางที่ 3

ANOVA

	df	SS	MS	F	Significance F
Regression	5	18.33882	3.667764	3.426636	0.006282
Residual	119	127.3739	1.070369		
Total	124	145.7127			

ตารางที่ 3 ค่าความแปรปรวนของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงพหุ

ทั้งนี้ ในการสร้างสมการถดถอย จำเป็นต้องพิจารณาการทดสอบค่าคงที่ และการทดสอบตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า จุดตัดแกน Y ผ่านจุดกำเนิด (P-Value 0.957506 > 0.05) ความพอประมาณมีผลต่อความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ (P-Value 0.0066 < 0.05) ความมีเหตุผลมีผลต่อความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ (P-Value 0.0003 < 0.05) การมีภูมิคุ้มกัน มีผลต่อความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ (P-Value 0.0081 < 0.05) เจื่อนไขความรู้มีผลต่อความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ (P-Value 0.0090 < 0.05) เจื่อนไขคุณธรรมมีผลต่อความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ (P-Value 0.0077 < 0.05) ดังแสดงในตารางที่ 4

	Coefficients	Standard Error	t Stat	P-value	Lower 95%	Upper 95%	Lower 95.0%	Upper 95.0%
Intercept	4.985705668	1.210517	4.118657	0.957506	2.588761	7.382651	2.588761	7.382651
ความพอประมาณ	0.119877986	0.098631	-1.21541	0.006614	-0.31518	0.075422	-0.31518	0.075422
ความมีเหตุผล	0.106574772	0.086507	1.231983	0.000384	-0.06472	0.277867	-0.06472	0.277867
การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	0.240477313	0.108201	2.222514	0.008138	0.026229	0.454725	0.026229	0.454725
ความรู้	0.117991296	0.104036	1.134143	0.009014	-0.08801	0.323992	-0.08801	0.323992
คุณธรรม	0.15833739	0.082629	-1.91624	0.007733	-0.32195	0.005277	-0.32195	0.005277

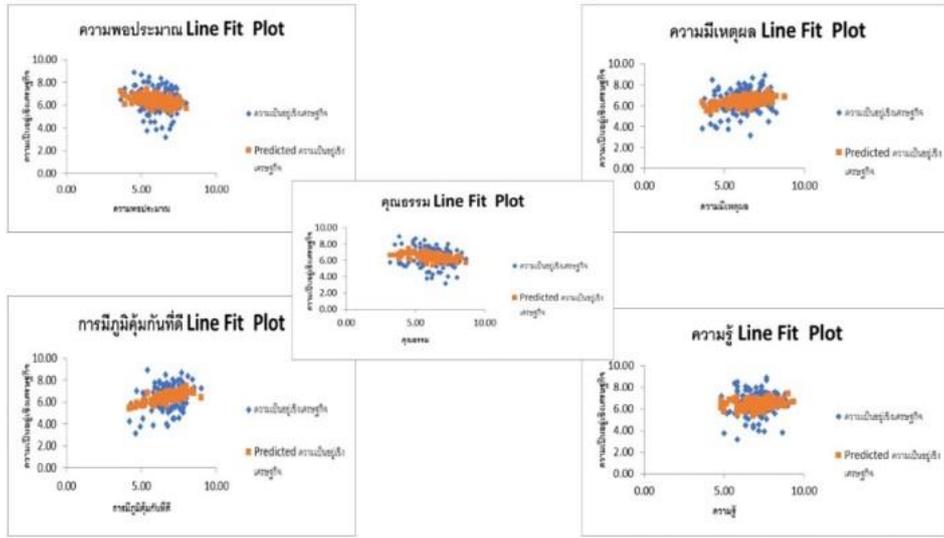
ตารางที่ 4 ค่า P-Value ของการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นตรงพหุ

ดังนั้นการประมาณค่า สมการถดถอยที่ได้คือ

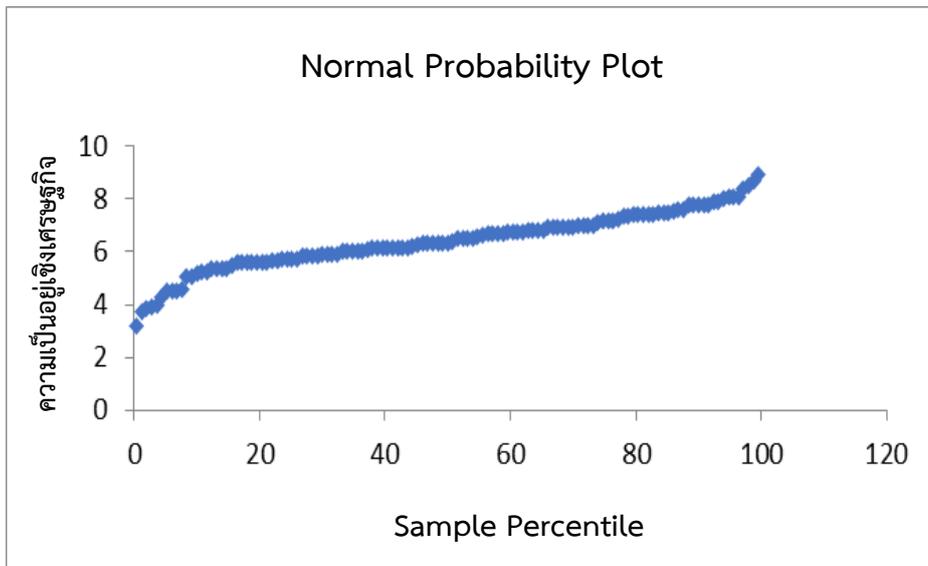
$$\hat{y} = 4.9857 + 0.1198x_1 + 0.1065x_2 + 0.2404x_3 + 0.1179x_4 + 0.1583x_5$$

การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าจริง (ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ) กับค่าพยากรณ์ (Predicted) โดยใช้ตัวแปรปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่อนข้างทับกัน แสดงว่า ค่าพยากรณ์สามารถเป็นตัวแทนของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังแสดงในรูปที่ 3 และพบว่า ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจอยู่ในรูปเชิงเส้นในแนวทแยงมุม จึงสามารถสรุปได้ว่าความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจมีการแจกแจงแบบปกติ ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 3 แผนภาพค่าความคลาดเคลื่อนของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

รูปที่ 4 แผนภาพแสดงการกระจายของความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยและข้อเสนอนแนะ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ตัวแปรความพอประมาณ (x_1) ความมีเหตุผล (x_2) การมีภูมิคุ้มกัน (x_3) เงื่อนไขความรู้ (x_4) และ เงื่อนไขคุณธรรม (x_5) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจ (\hat{Y}) โดย ตัวแปรดังกล่าว สามารถพยากรณ์ ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจได้ดีพอควร ($R_a^2 = 0.5791$)

แม้ว่าผลของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติใช้ ยังเป็นข้อถกเถียงและพิสูจน์ทราบในเชิงประจักษ์ได้ยาก อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาที่พยายามที่จะพิสูจน์ในเชิงทฤษฎีตามแนว เศรษฐศาสตร์ที่เป็นจริง ที่สะท้อนให้เห็นว่า หากสมาชิกในชุมชน ชาติได้เพิ่มความเข้มข้นในการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงแล้ว เป็นที่แน่นอนว่า ความเป็นอยู่เชิงเศรษฐกิจของ

ชุมชนวัดถีนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดผลดีขึ้นในเชิงนโยบายแล้วหน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ความรู้นี้ไปใช้และต่อยอดองค์ความรู้ผ่านกลไกของหน่วยงานของตน ลงไปสู่ นโยบาย และกิจกรรมการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งอาจจะพิจารณาจากตัวแปร และน้ำหนักของตัวแปร เพื่อนำไปสู่การผลักดันและส่งเสริมให้เกิดการสำนึกและการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุก ๆ ด้านในชุมชนอย่างเข้มข้น ซึ่งไม่เพียงแต่ชุมชนแนวหน้าแต่ยังคงเป็นแนวทางสำหรับชุมชนอื่นด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งนี้ต่อไป งานวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงการประมาณค่าแบบจำลองเบื้องต้นโดยใช้ตัวแปรอย่างง่าย สามารถเป็นฐาน เพื่อนำไปสู่การศึกษาขั้นสูงต่อไปทั้งในเชิงรูปแบบการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย ตัวแปร การประมาณค่า น้ำหนักของตัวแปรที่ละเอียด และเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อ ผลการศึกษาที่ละเอียดและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

References

Bhiromrat, K. (2010). **Students conduct of Rajabhat Universities in Bangkok on the way of self-sufficient economy.** Research's Title. Faculty of Education Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University.

Boonyanuwat, R. (2011) **Application of Philosophy of Sufficiency Economy to Conduct the way of life of people's in Community Dusit District , Bangkok Metropolitan.** Research Title Social Innovation Management Faculty of Social Sciences Faculty of Humanities and Social Sciences, Bangkok: Suansunandha Rajabhat University.

Jaisue, N. (2014). **Factors Related to the Successful of Sufficiency Economy.** Research's Title. Dhurakijpundit Bangkok: University Research Center.

Munimoni, S. (2008). **Knowledge, understanding and applying sufficiency economy philosophy to use in life: Case Study Graduate students Special Program School of Social and Environmental Development National Institute of Development Administration.** Master of Arts Program in (Social Development and Administration) Special Program. School of Social Environmental Development . Bangkok: National Institute of Development Administration (Nida).

Munlerk, B. (2013). **Application of the Sufficiency Economy Philosophy to Management by Administrative Officers of Sub-district Administrative Organizations in Nakhon Pathom Province.** Master of Arts (Social Development and Administration) School of Social and Environment Development. Bangkok: National Institute of Development Administration (Nida).

Ratkaeo, A. (2007). **Applying sufficiency economy philosophy to apply in the life of the bus driver Pathum Thani Province.** Master of Arts (Social Development and Administration) School of Social and Environment Development. Bangkok: National Institute of Development Administration (Nida).

Sribounpeng, S.,& Jadesadalug, V. (2015). **Application of Sufficiency Economy in the business operational of Chaicharoen rice seed production, Donkamyarn, Muang, Suphanburi.** Veridian E-Journal. 8., 1377-1391.

Tekhanmag, K. (2013). **Factors Related to Life Styles by Sufficiency Economy Philosophy of Students of Phranakhon Si Ayutthaya**

- Rajabhat University.** Research Title. Faculty of Humanities and Social Sciences. Phra Nakhon Si Ayutthaya: Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Urod, H. (2550). **Employee's view of the concept Sufficiency economy philosophy for use in life Case Study of: Jones Lang LaSalle Co., Ltd. (JLL).** Master of Arts (Social Development and Administration) School of Social and Environment Development. Bangkok: National Institute of Development Administration(Nida),.
- Vaivanijkul, N.,& Udomsri, C. (2005). **Business Research Methodology.** 15thed. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Vanichbuncha, K. (2003). **SPSS for Windows In data analysis.** 3thed. Bangkok: Dharmasarn Printing Company Limited.
- Vanichbuncha, K. (2005). **SPSS for Windows In data analysis.** 7thed. Bangkok: Dharmasarn Printing Company Limited.
- The Chaipattana Foundation (2013). **Sufficient economy.** Retrieved November 20 , 2018,from <http://www.chaipat.or.th/chaipat/index.php>